

BWRDD GWELLA A CHYNALIADWYEDD

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 28 Chwefror, 2013 (11:00 am)

- YN BRESENNOL:** Y Comisiynydd Alex Aldridge (Cadeirydd)
Y Comisiynydd Mick Giannasi
Prif Weithredwr
- Pwyllgor Gwaith : Y Cyngorwyr W.J.Chorlton; K.P.Hughes;
R.L.I.Hughes; T.Lloyd Hughes; Bryan Owen; G.O.Parry, MBE;
R.G.Parry, OBE.
- Cadeiryddion Sgriwtini : Y Cyngorwyr Lewis Davies; Selwyn
Williams.
Dirprwy Brif Weithredwr; Cyfarwyddwr Datblygiad Cynaliadwy;
Cyfarwyddwr Dysgu Gydol Oes; Pennaeth Swyddogaeth
(Adnoddau); Rheolwr Rhaglen Gwella'r Gwasanaethau Plant
(JD)
- WRTH LAW:** Rheolwr Gwasanaethau Pwyllgor; Rheolwr Prosiect
- HEFYD YN
BRESENNOL:** Mr. Steve Pomeroy (Llywodraeth Cymru); Y Mri. Andy Bruce a
Huw Lloyd Jones (Swyddfa Archwilio Cymru); Yr Athro Mel
Ainscow (Cadeirydd Bwrdd Adfer Addysg Ynys Môn).
- YMDDIHEURIADAU:** Y Cyngorwyr Keith Evans; O.Glyn Jones; Y Comisiynydd Byron
Davies; Mr. Mark Roberts (AGGCC); Cyfarwyddwr Cymuned.

Rhoes y Cadeirydd groeso cynnes i'r Athro Mel Ainscow, Cadeirydd Bwrdd Adfer Addysg Ynys Môn ac i Ms. Danielle Edwards, y Rheolydd Prosiect sydd newydd ei phenodi a dymunodd yn dda iddi yn ei swydd newydd.

Eglurodd y Prif Weithredwr i'r Bwrdd na fu modd darparu adroddiadau eithriad ar gyfer cyfarfod heddiw oherwydd nad oedd strwythur y Bwrdd Rhaglen yn ei le yn iawn. Byddai'r tri Bwrdd Rhaglen arfaethedig ag arnynt aelodau a swyddogion yn gweithio gyda'i gilydd i lunio polisïau mewn perthynas â gwella llif gwaith y Cyngor a sicrhau ei weithrediad effeithiol. Byddai adroddiadau yn cael eu cyflwyno i'r Bwrdd Cynaliadwyedd hwn ynghylch unrhyw faterion yn codi o'r Byrddau Rhaglen hyn a byddai'r Bwrdd yn gyfrifol am gymryd trosolwg cyffredinol o berfformiad a gosod cyfeiriad ar gyfer perfformiad y Cyngor. Byddai rhedeg busnes y Cyngor o ddydd i ddydd yn digwydd yn y Byrddau Rhaglen hyn. Unwaith y bydd drefn hon wedi ei sefydlu, byddai'r trefniadau ar gyfer adrodd a chyflwyno adroddiadau eithriad yn gweithio'n effeithiol.

1. DATGANIADAU O DDIDDORDEB

Dim i'w datgan.

2. YMDDIHEURIADAU

Fel yr uchod.

3. COFNODION

Cyflwynwyd a chadarnhawyd fel rhai cywir, gofnodion y cyfarfod o'r Bwrdd Gwella a Chynaliadwyedd a gynhaliwyd ar 31 Ionawr, 2013.

4. Y STRATEGAETH TRAWSNEWID - ADRODDIAD GWAITH Y TÎM UWCH ARWEINYDDIAETH (TUA) AR GYNNYDD

Dywedodd y Dirprwy Brif Weithredwr - Er mwyn canolbwyntio rhwng rŵan a mis Mai 2013, roedd Comisiynwyr Llywodraeth Cymru wedi gofyn i ni ganolbwyntio ar weithgareddau gwella mewn dau gylch o 90 diwrnod. Roedd y TUA wedi gwneud gwaith mewn ymgynghoriad gyda'r Comisiynwyr a Hay i fapio allan nifer o elfennau allweddol i gychwyn y trawsnewid ac amlinellwyd y rhain yn y ddau gylch gwaith 90 diwrnod yr oedd y TUA wedi eu pennu a'u cytuno arnynt.

Yn gyffredinol roedd cynnydd da yn cael ei wneud ym mhob maes. Ers y cyfarfod diwethaf, roedd y Rheolwr Rhaglen Dros Dro wedi bod yn casglu gwybodaeth ynghyd, datblygu cylch gorchwyl gan gynnwys aelodaeth ac edrych ar y dull o reoli rhaglen. Cynhaliwyd Cynhadledd i reolwyr yn gynharach yr wythnos hon gyda 45 o reolwyr canol yn bresennol yn trafod y cynllun trawsnewid a'r rhaglen effeithlonrwydd. Bu'n gyfarfod cadarnhaol a chalonogol iawn gydag unigolion yn gwirfoddoli i arwain ar y 6 thema allweddol.

Yn ogystal, cynhaliwyd diwrnod datblygu yn ddiweddar gyda Phenaeithiaid Gwasanaeth i symud ymlaen a pharatoi ar gyfer y cynllun corfforaethol newydd a'r strategaeth effeithlonrwydd ar gyfer eu cymeradwyo gan y Cyngor newydd yn ystod yr Hydref 2013.

Yna, cafodd y Dirprwy Brif Weithredwr gyfle i roi crynodeb o'r cynnydd a wnaed ers y cyfarfod diwethaf o'r Bwrdd hwn mewn perthynas â phob un o'r 16 o themâu yr oedd angen gwneud cynnydd yn eu cylch fel rhan o'r ddau gylch gwaith 90 diwrnod. Ar gyfer pob un o'r 16 maes gwaith hynny, roedd crynodeb a oedd yn nodi'r cynnydd a wnaed hyd yma a rhai o'r meysydd y bydd yn rhaid gweithio arnynt nesaf.

Cyfeiriodd Arweinydd y Cyngor at y modd y mae pethau yn gwella yn awr yn y Cyngor ac achubodd ar y cyfle i longyfarch y Gwasanaeth Tai a'r Aelod Portffolio Tai oherwydd bod y Cyngor hwn, ddwy flynedd yn ôl, yn y chwarter isaf o ran perfformiad awdurdodau lleol mewn perthynas ag atal digartrefedd a'i fod yn awr y perfformiwr gorau ond un yng Nghymru.

Cydnabu'r Prif Weithredwr y gwnaed gwaith anferthol o gofio'r problemau capasiti yn yr awdurdod a diolchodd i'r Gwasanaethau am eu gwaith yn hyn o beth. Aeth rhagddo i gadarnhau ei fod ef hefyd wedi mynychu'r cyfarfod cadarnhaol iawn gyda Rheolwyr Canol yr wythnos hon. Yn ei farn ef, hwn oedd un o'r cyfarfodydd pwysicaf iddo eu mynychu fel rhan o'r rhaglen drawsnewid ac roedd yn bwysig cynnal y momentwm hwnnw.

Dywedodd y Cynghorydd G.O.Parry, MBE ei bod yn glir bod amryfal gyfarfodydd yn cael eu cynnal gyda staff y Cyngor ar bob lefel ac roedd ef o'r farn y byddai o fantais i'r Aelodau Portffolio fod yn gwybod pryd y mae'r cyfarfodydd hyn yn cael eu cynnal, ynghyd a bwriad nodau ac amcanion y cyfarfodydd hynny. Efallai y bydd y cyfarfodydd hyn yn trafod materion nad yw'r Aelodau Portffolio yn ymwybodol ohonynt

a byddai'n ddefnyddiol cael gwybod beth yw ymateb y swyddogion i rai materion penodol yn yr Awdurdod.

Mewn ymateb, dywedodd y Prif Weithredwr y byddai'n arwydd o fethiant petai Aelodau Portffolio ddim yn rhan o'r trafodaethau a'i bod yn bwysig iddynt fod â gafael cadarn yn eu portffolios. Byddai Aelodau a swyddogion yn y dyfodol yn gweithio ochr yn ochr ar y tri Bwrdd Rhaglen ac roedd hi'n hynod bwysig i Aelodau Sgriwtini ac aelodau meinciau cefn fod yn rhan o'r siwrne drawsnewid honno hefyd.

Dywedodd y Comisiynydd Mick Giannasi bod gan y Gweinidog, ym mhen tri mis, benderfyniad pwysig iawn i'w wneud ynghylch a oedd am ddod â'r ymyrraeth i ben ai peidio. Un o'r pethau yr oedd y Comisiynwyr wedi ymrwymo iddo oedd seilio eu hasesiad ar y cynnydd a wnaed yn erbyn y cylch 180 diwrnod cyntaf o'r cynllun trawsnewid. Gofynnodd am sicrwydd gan y Dirprwy Brif Weithredwr a fedrai'r Awdurdod gyflawni hyn erbyn 31 Ebrill ac a oedd unrhyw risgiau neu rwystrau yn esblygu a fyddai'n cael effaith ar hynny?

Mewn ymateb dywedodd y Dirprwy Brif Weithredwr ei bod yn weddol hyderus bod yr Awdurdod am gyflawni'r targed o ran y cylch 180 diwrnod. Fodd bynnag, efallai y bydd llithro mewn rhai meysydd megis y model comisiynu ond roedd hi'n amlwg bod cynnydd yn cael ei wneud yn y maes hwnnw. O ran y strategaeth gweithlu a phobl, roedd angen cynnal arolwg staff i ddarparu gwaelodlin. Byddai angen darparu adnoddau ar gyfer pethau sylfaenol megis adolygiadau perfformiad a rheoli salwch dros yr ychydig fisoedd nesaf er mwyn sicrhau gwelliant erbyn y flwyddyn nesaf. Gan fod Rheolwr Rhaglen wedi ei phenodi yn awr, roedd hi'n llawer mwy hyderus y byddai pethau yn mynd yn eu blaenau yn gyflymach.

Cymeradwyodd y Bwrdd Gwella a Chynaliadwyedd y cynnydd sy'n cael ei wneud o ran datblygu'r Rhaglen Drawsnewid gan gefnogi cyfeiriad y daith fel y nodir hynny yn yr adroddiad cynnydd a oedd ynghlwm.

5. (a) Y DIWEDDARAF AR DDATBLYGU BWRDD ADFER ADDYSG YNYS MÔN

Dywedodd Yr Athro Mel Ainscow, Cadeirydd Bwrdd Adfer Addysg Ynys Môn bod y Bwrdd yn cyfarfod bob mis a'i fod yn cynnwys ef ei hun, Pennaeth Ysgol Gynradd a Phennaeth Ysgol Uwchradd o Gymru, cydweithiwr o Gymdeithas Llywodraeth Leol Cymru ac uwch was sifil o Gaerdydd. Ms Tannis Cannick, y Rheolydd Rhaglen a oedd yn gyfrifol am gydlynu'r Bwrdd.

Yn y cyfnod cychwynnol, roedd y Bwrdd wedi bod yn ceisio cael gwell dealltwriaeth o'r sefyllfa ym Môn. Adroddiad Estyn oedd y man cychwyn ac roedd yn cael ei ddefnyddio i arwain y Bwrdd yn y tymor byr. Fodd bynnag, roedd angen dealltwriaeth well o realiti pethau yn y maes. I'r perwyl hwn, cafwyd trafodaethau gyda swyddogion y Cyngor, grwpiau o brifathrawon a llywodraethwyr ysgolion ac, yn anffurfiol, gyda rhai aelodau etholedig hefyd. Roedd y Bwrdd o'r farn bod rheswm mawr i fod yn optimistaidd a bod rhai nodweddion cadarnhaol iawn yn sustem Addysg Ynys Môn.

Roedd cryn dipyn o dystiolaeth o arferion da o ran nifer o'r pethau a nodwyd yn adroddiad Estyn. Roedd llawer o'r wybodaeth a'r arbenigedd sydd eu hangen yma ar Ynys Môn ond gellid ychwanegu gwerth neu brofiad pellach o fan arall. Roedd o dan yr argraff bod cyfathrebu da iawn o fewn cymuned Ynys Môn, roedd pobl yn adnabod ei gilydd ac yn ymwybodol o'r hyn a oedd yn digwydd ar yr Ynys. Wedi ymweld â rhai ysgolion ar yr Ynys, roedd o'n meddwl bod dawn yr athrawon a'r disgyblion o newid rhwng y naill iaith a'r llall yn aruthrol.

Oherwydd bod pawb yn adnabod ei gilydd mor dda, roedd pryderon nad oedd pobl yn siarad am broblemau pan oeddynt yn codi oherwydd byddai'n wybodaeth gyffredin yn fuan a gallai diwylliant o'r fath ganiatáu i anawsterau ddatblygu. Roedd y Bwrdd yn teimlo bod yna deimlad bod "boddhaol" yn ddigon da. O'r herwydd, roedd angen codi'r bar oherwydd bod ein plant yn haeddu mwy ac yn debol o gyflawni mwy. Y nodau tymor byr oedd ticio'r blychau mewn perthynas â'r 7 maes gwella a adnabuwyd gan Estyn. Roedd rhai cydweithwyr yn anfodlon ac yn ddig ynghylch rhai o'r pethau y soniwyd amdanynt yn yr adroddiad.

Yn y tymor hwy nid oedd yn gweld rheswm pan na fedrai Ynys Môn gael system addysgol wych y byddai gweddill Cymru yn ei hefelychu. Rôl y Bwrdd ar ddiwedd y dydd oedd bod yn atebol i'r Gweinidog ynghylch cynnydd yn y tymor byr. Yn bwysicach, swyddogaeth y Bwrdd oedd cefnogi pobl leol drwy ychwanegu syniadau, ynni ac adnoddau i'r hyn yr oeddynt eisoes yn ei wneud. Os oedd y system am wella, byddai'n rhaid i bobl leol gymryd cyfrifoldeb am y rhaglen. O'r herwydd, roedd angen newid diwylliant.

Roedd dan yr argraff bod uwch reolwyr mewn rhai ysgolion yn Ynys Môn yn disgwyl i rywun arall ddod i mewn a gwella'r ysgolion ar eu rhan. Roedd angen i'r ysgolion wella eu hunain a chefnogi a herio'r naill a'r llall er mwyn sicrhau gwelliant. Roedd hynny â goblygiadau pellach i swyddogaeth yr Awdurdod Lleol oherwydd bu'n rhaid iddynt ailfeddwl a pheidio â syrthio i'r trap o roddi'r argraff eu bod yno i wella'r ysgolion. Ei swyddogaeth nhw oedd gwneud yn siŵr bod gwelliant yn digwydd ac os nad ydoedd, pam nad oedd yn digwydd.

Soniodd am weithdy a gynhaliwyd yn ddiweddar lle roedd bron y cyfan o'r prif athrawon cynradd ac uwchradd yn bresennol ynghyd a rhai o swyddogion allweddol yr Awdurdod. Yn y gweithdy hwnnw, gofynnwyd iddynt ystyried goblygiadau defnyddio strategaeth i ddefnyddio'r arbenigedd gorau, gwella eu hysgolion eu hunain a chefnogi eu cydweithwyr i wella eu hysgolion. Cafwyd trafodaethau hefyd gyda swyddogion yr Awdurdod Lleol yn gofyn iddynt asesu beth yr oedd hynny'n ei feddwl ar lefel ymarferol.

Soniodd y Comisiynydd Mick Giannasi iddo ef a'r Cadeirydd gael cyfarfod gyda'r Athro Mel Ainscow yr wythnos ddiwethaf er mwyn cael trafodaeth gyffredinol ynghylch sut y gallent weithio gyda'i gilydd yn y dyfodol mewn perthynas â materion megis rheoli asedau a materion stadau, TG a chanolbwyntio ar y gymuned a'r cwsmer. Roedd llawer o bethau tebyg rhwng yr her o ran addysg a'r her ehangach o ran y trawsnewid yr oedd y Cyngor yn ei wynebu ac roedd y naill yn rhan annatod o'r llall. Yn ei farn ef, roedd angen cynnal y berthynas honno a pheidio â delio gyda'r ddau beth ar wahân.

Cyflwynwyd - Adroddiad gan y Cyfarwyddwr Dysgu Gydol Oes yn rhoddi diweddariad ar ddatblygiadau ynghylch agweddau penodol ar gynllun gweithredu ôl-arolwg Estyn o ran yr argymhellion canlynol:-

- Codi safonau ym mhob cyfnod allweddol a sicrhau bod yr holl ddysgwyr a fedr wneud hynny yn ymarferol llythrennog erbyn diwedd cyfnod allweddol 2;
- Cynllunio'n fwy effeithiol gyda phobl broffesiynol berthnasol i wella lefelau presenoldeb yn yr ysgolion;
- Gweithredu i leihau nifer y llefydd gweigion.

Dywedodd y Cyfarwyddwr Dysgu Gydol Oes mai barn fewnol oedd yn yr adroddiad ynghylch y cynnydd a wnaed a bod disgwyl i'r Bwrdd Adfer a'r Rheoleiddwyr gyflwyno sylwadau. Roedd yn ddiolchgar iawn i'r Athro Mel Ainscow a'i Fwrdd am y gwaith yr oeddynt yn ei wneud ac am y modd y gwnaethant eu gwaith. Roedd yn her ymateb i

Estyn ond hefyd i ymateb i'r her i sefydlu system a sefydliad a fyddai'n gynaliadwy ar gyfer y dyfodol.

Roedd y seminar i brifathrawon yn bendant wedi codi ymwybyddiaeth o'r hyn yr oedd angen ei wneud a hefyd wedi gosod her ar lefel yr Awdurdod i sicrhau fod ysgolion yn mynd i'r afael â'r rhaglen hon ac yn cymryd y camau angenrheidiol i sefydlu system ar Ynys Môn lle gallai ysgolion weithio gyda'i gilydd a hefyd herio'r naill a'r llall.

Dywedodd y Prif Weithredwr ei fod wedi ei galonogi'n arw o ran y modd y gallai'r Bwrdd Adfer ychwanegu gwerth at yr hyn yr oedd yr Awdurdod yn ei wneud ar hyn o bryd. Roedd ef o'r farn bod cyfarfod heddiw wedi cael arweiniad clir a chadarn. Bwriad y Bwrdd Adfer oedd rhannu eu harbenigedd a datblygu arferion da a chael ein sefydliad i weithio gyda'i gilydd er mwyn helpu eu hun a thorri'r cylch o orddibyniaeth ar y canol.

Diolchodd y Bwrdd Gwella a Chynaliadwyedd i'r Athro Mel Ainscow am ddod i'r cyfarfod heddiw ac fe nododd gynnwys yr adroddiad a hefyd yr adroddiad gan y Cyfarwyddwr Dysgu Gydol Oes.

(b)Y DIWEDDARAF AR Y CYNNYDD YN Y GWASANAETHAU PLANT

Cyflwynwyd - Adroddiad gwaith gan y Cyfarwyddwr Cymuned yn erbyn y Cynllun Darparu Gwasanaeth. Roedd y Bwrdd Gwella Gwasanaeth yn monitro ac yn sgrwteiddio'r Cynllun Gwella ac yn adrodd yn ôl i'r Pwyllgor Sgrwrtini Tai a Gwasanaethau Cymdeithasol.

Gwnaed cynnydd sylweddol hyd yma a hynny o fewn cyd-destun o gynnydd mawr yn nifer y cyfeiriadau, nifer y plant sy'n derbyn gofal a'r niferoedd ar y Gofrestr DP. Disgrifiwyd y cynnydd hwn yn y Llythyr Adolygiad Blynyddol gan AGGCC ac yn yr Adroddiad Terfynol gan y Tîm Cefnogaeth Annibynnol.

Gwnaed newidiadau strwythurol a strategol i gynnal y broses wella. Yn ogystal gwnaed gwelliannau i'r trefniadau llywodraethu gwasanaeth a rheoli risg, lluniwyd strwythur ffeiliau newydd, diweddarwyd polisiau/gweithdrefnau, cyflwynwyd system ffeilio electronig, datblygwyd Fframwaith Sicrhau Ansawdd, penodwyd rheolydd Sicrhau Ansawdd ac edrychwyd ar weithio symudol a gweithio hyblyg. Gwelwyd cynnydd yn nifer y staff yn sgil penodi 12 o weithwyr cymdeithasol newydd a gwelwyd gostyngiad o 55% yn nifer y staff asiantaeth. Yn ogystal, gwelwyd gostyngiad o 50% yn nifer y dyddiau a gollwyd oherwydd salwch ac roedd y cyfraddau cadw staff wedi gwella.

Cyfeiriwyd at y meysydd sy'n parhau i achosi pryder a'r heriau ym Mharagraff 3 yr adroddiad.

I gloi, dywedwyd bod cynnydd sylweddol wedi ei wneud dros y flwyddyn ddiwethaf o ran gwella'r Gwasanaeth ac, mewn sawl maes, roedd yr Awdurdod yn dangos y canlyniadau gorau yng Nghymru ac roedd yn perfformio cystal neu'n well na'r cyfartaledd trwy Gymru gyfan yn y rhan fwyaf o'r meysydd. Roedd y rhaglen ar gyfer gwella wedi symud ymlaen o adferiad a sefydlogrwyd i gynnal a gwreiddio'r gwelliannau a sicrhau eu bod yn welliannau meintiol yn ogystal â rhai ansoddol.

Diolchodd yr Aelod Portffolio K. P. Hughes i'r staff am eu gwaith yn y cyswllt hwn. Gwnaed cynnydd sylweddol yn y 18 mis diwethaf ac mae'r Gwasanaeth bellach yn symud yn y cyfeiriad iawn.

Canmolwyd y Gwasanaeth gan aelod o'r Bwrdd Gwella Gwasanaeth, sef y Cynghorydd Lewis Davies, am y cynnydd a wnaed. Soniodd hefyd am y clod i'r Gwasanaeth yn y wasg leol yr wythnos hon mewn perthynas â'r gwelliannau a wnaed yn y Gwasanaethau Plant.

Dywedodd y Cynghorydd G.O.Parry, MBE fod plant sy'n derbyn gofal yn bwysig iawn a bod angen i'r Awdurdod sicrhau eu bod yn cael y gefnogaeth orau posib a'u bod yn gadael gofal y Cyngor gyda sicrwydd bod ganddynt y cymwysterau iawn i fedru byw yn annibynnol gyda'r sgiliau addysgiadol a chymdeithasol angenrheidiol.

Yn ei ymateb dywedodd Mr. James Dawson fod cyraeddiadau addysgiadol yn flaenoriaeth i'r Gwasanaeth a'u bod yn destun adroddiadau cyson i gyfarfodydd y Panel Rhiant Corfforaethol.

Nodwyd cynnwys yr adroddiad gan y Bwrdd Gwella a Chynaliadwyedd.

6. 6^{ED} ADRODDIAD CYNNYDD GAN Y COMISIYNWYR

Er bod yr adroddiadau blaenorol wedi eu cyhoeddi ar sail chwarterol, dywedodd y Comisiynydd Mick Giannasi bod y 6^{ed} adroddiad cynnydd hwn yn adlewyrchu datblygiadau a ddigwyddodd yn ystod cyfnod o bedwar mis o ddechrau Hydref 2012 i ddiwedd Ionawr 2013. Gwnaed yr addasiad hwn gyda chytundeb y Gweinidog er mwyn sicrhau bod cylch adrodd y Comisiynwyr yn cyd-fynd gyda'r cylch adrodd 90 diwrnod ar gyfer y Cynllun Datblygu Sefydliadol a oedd wrth wraidd rhaglen drawsnewid y Cyngor i'r tymor hir.

Roedd yr adroddiad yn un arwyddocaol oherwydd mai hwn oedd yr asesiad cyntaf o gynnydd ers 1 Hydref 2012 pan ostyngwyd yr ymyrraeth gan y Gweinidog fel bod modd rhoi cyfle i'r Cyngor ddangos ei fod yn gallu rheoli ei fusnes ei hun bellach a'i fod yn barod i gymryd cyfrifoldeb ei hun dros arferiad cynaliadwy tymor hir ym mherfformiad y Cyngor.

Er bod rhai heriau sylweddol ar ôl a rhai risgiau yr oedd angen eu monitro a'u lliniaru, roedd y Comisiynwyr yn credu bod y Cyngor wedi troi'r gongl a'i fod bellach yn bell ar y ffordd tuag at sicrhau adferiad cynaliadwy tymor hir am resymau a nodir yn yr adroddiad.

Unwaith y bydd y cylch gwaith 180 diwrnod wedi ei gwblhau a rhai rhwystrau sylweddol wedi eu goresgyn dros y 3 mis nesaf (e.e. setliad cyllidebol anodd iawn i'w gymeradwyo gan y Cyngor; heriau gwleidyddol a democrataidd sy'n gysylltiedig â'r etholiad a'r ffordd yr oedd y Cyngor newydd yn ymsefydlu yn y 2-3 wythnos gyntaf ei fodolaeth) ac yn absenoldeb datblygiadau nad oedd modd eu rhagweld a allai dynnu'r adferiad oddi ar y cledrau, roedd y Comisiynwyr yn credu bod cynnydd digonol wedi ei wneud yn erbyn y Cynllun Trawsnewid iddynt fedru dweud gyda hyder rhesymol y byddent yn gallu argymhell i'r Gweinidog y gallai ystyried dod â'i ymyrraeth ffurfiol i ben pan oedd yn adolygu'r sefyllfa ar 31 Mai 2013.

Byddai'r Gweinidog yn gwneud ei benderfyniad yn seiliedig ar sylwadau'r Comisiynwyr, asesiad yr Archwilydd Cyffredinol, cynnydd a wnaed gan y Bwrdd Adfer Addysg ac ati. Roedd y Comisiynwyr yn gobeithio mai hwn fyddai eu hadroddiad chwarterol olaf a'r gobaith oedd y byddai'r Awdurdod yn awr yn paratoi'r adroddiad nesaf trwy broses hunanasesu. Yna, mewn ymgynghoriad gyda SAC a rheoleiddwyr eraill, byddai'r Comisiynwyr yn sicrhau safon yr hunanasesiad ac yn cynnwys eu dehongliad eu hunain ohono cyn ei gyflwyno i'r Gweinidog. Roedd yn hollbwysig ein bod yn gwbl glir

dros yr ychydig wythnosau nesaf ynghylch y broses hunanasesu a sut byddai'r canlyniadau yn edrych. Byddai'r Comisiynwyr angen yr adroddiad hwnnw erbyn 25 Ebrill i'w drosglwyddo wedyn i'r Gweinidog cyn pen 7 diwrnod.

Diolchodd Arweinydd y Cyngor i'r Comisiynwyr am y gwaith yr oeddynt wedi ei wneud yn ystod eu cyfnod yn Ynys Môn. Mae'n debyg mai hwn oedd yr ymyrraeth waethaf a wynebwyd gan unrhyw Awdurdod yn y wlad, ond roedd y ffordd yr oedd pethau wedi eu trawsnewid yn glod anferth i'r Comisiynwyr. Roedd yn credu'n gryf bod y Cyngor wedi adfer dros y 6 mis diwethaf ac y byddai adferiad yn y tymor hir hefyd yn gynaliadwy.

Diolchodd y Cadeirydd i'r Arweinydd am ei sylwadau ac aeth ymlaen i ddweud fod ei gyfnod yn Ynys Môn wedi bod yn un o uchafbwyntiau ei yrfa wleidyddol. Roedd wedi dysgu llawer gan yr Uwch Dîm Arweinyddiaeth ac Aelodau a Swyddogion y Cyngor hwn yn ystod ei gyfnod yma, ac roedd wrth ei fodd ei fod wedi cael y cyfle i gyfrannu at adferiad y Cyngor.

Roedd y Cynghorydd G.O.Parry, MBE yn dymuno diolch i swyddogion y Gwasanaethau Pwyllgor a'r Adain Gyfieithu am eu gwaith yn paratoi gwaith papur angenrheidiol ar gyfer y cyfarfodydd hyn.

Rhoddwyd awdurdod i'r Prif Weithredwr aildrefnu cyfarfod nesaf y Bwrdd ar 28 Mawrth 2013 pe byddai egwyl y Pasg yn achosi problem i rai aelodau o ran mynychu.

Nodwyd cynnwys adroddiad chwarterol y Comisiynwr gan y Bwrdd Gwella a Chynladwyedd.

Daeth y cyfarfod i ben am 12:50 p.m.

**Y COMISIYNYDD ALEX ALDRIDGE
(CADEIRYDD)**